

TANTÁRGYI ADATLAP

Narratológia és történetmesélési gyakorlatok

BMEGT43V113

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

Narratológia és történetmesélési gyakorlatok

Azonosító

BMEGT43V113

A tantárgy jellege

kontaktórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	0
Gyakorlat	2
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés
(minőségértékelés)

típusa

félévközi jegy

Tantárgyfelelős

Neve *Beosztása* *Email címe*

Gács Anna docens gacs.anna@gtk.bme.hu

Kreditszám

2

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Szociológia és Kommunikáció Tanszék

A tantárgy weblapja

<https://edu.gtk.bme.hu>

A tantárgy oktatásának nyelve

English - EN

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Szak: **Kommunikáció és médiatudomány alapszak 2021/22/1 félévtől**

Tantárgy szerepe: **Szabadon választható**

Ajánlott félév: **0**

Szak: **Kommunikáció és médiatudomány mesterszak MA**

Tantárgy szerepe: **Szabadon választható**

Ajánlott félév: **0**

Közvetlen előkövetelmények

Erős Nincs

Gyenge Nincs

Párhuzamos Nincs

Kizáró feltételek Nincs

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2025.06.25.) az 580466/11/2025iktatószámmon hozott határozatával, amely érvényes 2025.06.25-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A kurzus végére a hallgatók betekintést nyernek a különböző médiumok narratíváinak tanulmányozásába és összehasonlításába, megismerkednek a narratívaelemzés alapvető fogalmaival, és olyan készségeket fejlesztenek ki, amelyek segítségével tudatosabban tudnak foglalkozni a történetmeséléssel.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. A társadalomtudományi fogalmi rendszerek és módszertanok magas szintű ismerete.
2. Az európai kultúra ismerete.
3. Kommunikációs és médiajelenségek leírásához szükséges fogalomkészlet ismerete

Képesség

1. Önálló elemzés, állítások, következtetések és magyarázatok képessége.
2. Az elsajátított akadémiai ismeretek, módszerek és normák birtokában szakmai és értelmiségi önreflexióra való képes.
3. Új ismeretek elsajátításának ismerete

Attitűd

1. Kritikus önértékelés és önfejlesztés
2. Társadalomtudományi egocentrizmustól való tartózkodás más társadalomtudományok összefüggésében
3. Az innovációra való kritikai nyitottság

Önállóság és felelősség

1. Szuverén módon képviseli szakmai ismeretei és normáit nem szakmai közegben.
2. Önállóság
3. Konstruktivitás és asszertivitás intézményi működés keretében

Oktatásmódszertan

aktív órai részvétel, közös esettanulmányi munka közös órai elemzés, vita

Tanulástámogató anyagok

- Bakhtin, M. Forms of time and of the chronotope in the novel, in: *The Dialogic Imagination*. Austin: Univ. Texas Press, 1981, 84–258.
- ● Bal, M. Focalization, in *Narratology: Introduction to the Theory of Narrative*, U. of Toronto Press, 1978. pp. 100-118.
- ● Booker, Ch. *The Seven Basic Plots: Why We Tell Stories*, New York and London: Continuum, 2004.
- ● Bordwell, D. Classical narration, in: D. Bordwell, J. Staiger and K. Thomson eds. *The classical Hollywood Cinema: Film Style and Mode of Production to 1960*. London: Routledge, 1985, pp. 23-42.
- ● Bribitzer-Stull M. *Understanding the Leitmotif: From Wagner to Hollywood Film Music*. Cambridge University Press; 2015.
- ● Chatman, S. Genette's Analysis of Narrative Time Relations. *L'Esprit Créateur*, vol. 14, no. 4, 1974, pp. 353–68.
- ● Chatman, S. What novels can do that films can't (and vice versa), *Critical Inquiry*, Vol. 7, No. 1, 1980, pp. 121-140
- ● Hanney, R. One myth to rule them all and in the darkness bind them: a critical examination of Joseph Campbell's *The Hero's Journey*. *Media Practice and Education*, 25(2), 2024, 113–122.
- ● Hutcheon, L.: *A Theory of Adaptation*, New York: Routledge, 2006. Chapter 2 – pp. 33-78.
- ● Jenkins, H. Game design as narrative architecture, *Computer 44*, 2002.
- ● Lévi-Strauss, C. The Structural Study of Myth. *The Journal of American Folklore*, vol. 68, no. 270, 1955, pp. 428–44. JSTOR,
- ● Mark, M. – Pearson, C.S. *The Hero and the Outlaw: Building Extraordinary Brands Through the Power of Archetypes*, New York: McGraw-Hill, 2001.
- ● Mäkelä, M. – Meretoja, H. Critical Approaches to the Storytelling Boom, *Poetics Today* (2022) 43 (2): 191–218.
- ● Propp, V.I. *The Morphology of the Folk Tale* (Second Edition) Austin, University of Texas Press, 1968 [1928] – excerpts
- ● Steiner, W. Pictorial Narrativity. In *Pictures of Romance. Form against Context in Painting and Literature*. Chicago – London: University of Chicago Press, 1988. 7-42.
- ● White, H. The historical text as literary artifact. In: *Tropics of Discourse: Essays in Cultural Criticism*. The John Hopkins UP, 1978: 81-100.

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

Az órai részvétel kötelező, maximum 3 hinyzás megengedett.

Teljesítményértékelési módszerek

Órai munka, önálló munka és prezentáció értékelés.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- órai munka: 50
- prezentáció 1: 25
- prezentáció 2: 25
- összesen: 100

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Részvétel az órákon

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	-97
Jeles	90-96
Jó	80-89
Közepes	70-79
Elégséges	60-69
Elégtelen	0-59

Javítás és pótlás

A javítás és pótlás rendjét mindig a hatályos TVSZ szabályozza.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel a kontakt tanórákon	28
félévközi készülés a gyakorlatokra	14
felkészülés a prezentációkra	18
összesen	60

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőtestület véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2025.06.02-án. Érvényes 2025.06.02-től.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

A modern narratívaelmélet - a történetek struktúráinak és mechanizmusainak tanulmányozása - azon a felismerésen alapul, hogy az elbeszélések, legyenek azok mítoszok, mesék, filmek vagy mindennapi elbeszélések, ugyanazokra a mély struktúrákra épülnek. A 20. század eleji orosz néprajzkutatóktól kezdve a kortárs kognitív pszichológusokig a tudósok különböző elméleteket javasoltak arról, hogy mi a közös a történetekben, és mi a közös mintázat eredete. Ezen a kurzuson először néhány ilyen elképzelést fogunk megvizsgálni. Emellett ezeket a mintákat a forgatókönyvírás, a márkáépítés vagy a mesterséges intelligencia által vezérelt történetmesélés formuláiként alkalmazták. Megvizsgálunk néhány ilyen „receptet”, és megvitátjuk előnyeiket és korlátaikat az alkotó szemszögéből. Bár a történeteknek van egy közös alapstruktúrájuk, a történetmesélés jelentősen eltér a különböző médiumokban és művészeti formákban. Mindannyian felismerjük, hogy egy irodalmi szöveg filmadaptációja nem egyszerűen „ugyanazt a történetet meséli el”. A félév második felében ezekre a különbségekre fogunk összpontosítani, és olyan kérdésekkel foglalkozunk, mint például: Egyetlen kép közvetíthet-e egy narratívát? Képes-e a film „leírni” egy tájat? Mi történik a történettel, ha a nézőnek hatalma van annak alakítására, mint a videojátékokban? Az órákon magyar és nemzetközi példák - köztük rövid szövegek, filmek, reklámok és képzőművészeti alkotások - változatos választékát elemezzük, valamint a hallgatók saját munkáit, hogy teszteljük az elméleti koncepciókat.

- 1 Bevezetés a történetek tanulmányozásába (a modern narratívaelmélet kezdetei; a narratívák tudományos tanulmányozásának alapjai;
- 2 interdiszciplinaritás a történetek tanulmányozásában). Tárgyalt szövegek: White, McAdams, a jövő heti olvasmányok: McAdams.
- 3 Mi a közös a történetekben I. (mélystruktúrák, versengő modellek). Megvitatott szövegek: Propp, Lévi-Strauss, jövő heti
- 4 olvasmányok: Propp.
- 5 A történetmesélési formulák alkalmazásának előnyei és korlátai (brand storytelling, forgatókönyvírók bibliája, mesterséges
- 6 intelligencia által vezérelt írói eszközök) Megbeszéltek szövegek: Campbell, Mark-Pearson, Hanney, olvasmány a jövő hétre: Hanney.
- 7 Mi a közös a történetekben II. (a történetmesélés redukálhatatlan fikciója; a történetek sokasága és a történetkritikai megközelítés).
- 8 Tárgyalt szövegek: White, Mäkelä-Meretoja, olvasmány a jövő hétre: White
- 9 A történetmesélés alapjai I.: Időbeli viszonyok (kronotóp, fabula és a történet időbelisége) Tárgyalt szövegek: Bakhtin, Chatman
- 10 1974, olvasmány a jövő hétre: Chatman 1974.
- 11 A történetmesélés alapjai II: Perspektíva, fókuszálás. Tárgyalt szövegek: Bal.
- 12 Félévközi prezentációk
- 13 A történetmesélés mediális különbségei - bevezetés (megmutatás-mondás-interakció; adaptáció) Tárgyalt szövegek: Hutcheon,
- 14 Steiner, Chatman 1980, Bordwell, Jenkins, jövő heti olvasmányok: Hutcheon
- 15 Mesélés kép(ek)ben - Tárgyalt szövegek: Steiner, olvasmány a következő hétre: Steiner
- 16 Történetmesélés mozgóképpel - Megbeszéltek szövegek: Bordwell, Chatman 1980, olvasmány a jövő hétre: Chatman 1980
- 17 A zene szerepe a történetmesélésben - Tárgyalt szövegek: Bribitzer-Stull, Bordwell, olvasmány a következő hétre: Bordwell
- 18 Interaktivitás és történetmesélés - Tárgyalt szövegek: Hutcheon, Jenkins
- 19 Félév végi prezentációk

További oktatók

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Szociológia és Kommunikáció Tanszék vezetője hagyja jóvá.